

مجموعه مقالات دومین همایش بین‌المللی
پیوندهای زبانی و ادبی ایران و ترکیه

جلد اول

به کوشش
دکتر عماد سعیدی وفا
عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی

دانشگاه علامه طباطبائی
دانشکده ادبیات فارسی و زبان‌های خارجی

هـ. بشارت، ملی پیوندهای زبانی و ادبی ایران و ترکیه (دومین: ۱۳۹۳: تهران)

مجموعه مقالات دین همایش بین‌المللی پیوندهای زبانی و ادبی ایران و ترکیه / به کوشش ه. بشارت؛ زیر نظر معاونت پژوهشی دانشگاه تهران: دانشگاه علامه طباطبائی، ۱۳۹۰.

ج: جدول.

انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی، (۱۳۹۰).

ج ۱: ۴-۲۳۳-۲۱۷-۹۶۴-۹۷۸

فیبا

ادبیات تطبیقی — فارسی و ترکی — کنگره‌ها

Persian and Turkish--Congresses Comparative--Literature

ادبیات تطبیقی — فارسی و ترکی — کنگره‌ها

Turkish and Persian--Congresses Comparative--Literature

وفایی، عباسعلی، ۱۳۴۴-، گردآورنده

دانشگاه علامه طباطبائی.

۱۳۹۵ هـ-۴/ت-۳۳۹/PIR

۹/۰۸ فا

۳۵۴۶۲۳۹

سرشناسه:

عنوان و نام پدید آور:

مشخصات نشر:

مشخصات ظاهری:

فروست:

شابک:

وضعیت فهرست نویسی:

موضوع:

موضوع:

موضوع:

موضوع:

شناسه افزوده:

شناسه افزوده:

رده‌بندی کنگره:

زده بندی دیویی:

شماره کتابشناسی ملی

مجله مقالات دومین همایش بین‌المللی
پیوند های زبانی و ادبی ایران و ترکیه

دوا

به کوشش:

دکتر عباسعلی عباسی

زیر نظر معاونت پژوهشی دانشگاه

شماره جلد اول: ۴-۲۳۴-۲۱۷-۹۶۴-۹۰۸

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی

ناظر فنی: رضا دنیوی

شمارگان: ۱۰۰

مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی؛ تهران، بزرگراه شهید همت،
دهکده المپیک، میدان ورزش

صندوق پستی: ۱۵۸۱۵/۳۴۸۷

تلفن مرکز انتشارات: ۴۴۷۳۷۵۶۰

قیمت دوره دوجلدی: ۴۵۰۰۰ تومان

چاپ اول ۱۳۹۵

فهرست مطالب

مقدمه

- ۱ مقایسه و بررسی دیدگاه‌های سیاسی - اجتماعی
در اشعار ناظم حکمت و احمد شاملو
امیرحسین آریان / لیلی عباسی منتظری
- ۱۴ تحلیل نبوغ سرخس: انده بهزاد در رمان نام من سرخ بر اساس آراء کانت
زینب صابر / عسویه ابراهیمی
- ۳۱ پشتیبانی ترکان ملجی در گنج زبان و ادبیات فارسی در بنگال
محمد ابوالکلام سرکار
- ۴۷ بررسی تطبیقی آرکی تایم: هنر الکر شخصیت‌های حماسه‌های دده
قور قود و شاهنامه
ابراهیم استاجی / جواد صدیقی لیقوان
- ۷۲ پیدا و پنهان فرهنگ ترکی در ترجمه ادوارد خاندان: حساسیت به زبان فارسی
امین امیردباغیان / فرانک فیرعالی
- ۸۵ توپوگرافی رئالیسم جادویی در ایران و ترکیه (نقش جغرافیایی فرهنگی
ایران و ترکیه در تعیین مؤلفه‌های رئالیسم جادویی)
بهادر باقری / محسن وثاقتی جلال
- ۱۱۵ ترانه‌های مادری: آغاز شعر در ادبیات شفاهی
عاطفه باقری
- ۱۳۷ کتاب‌شناسی ترک‌شناسی ایران: نگاهی به آینده از روی پژوهش‌های گذشته
بهروز بیک بابایی
- ۱۵۱ تفاوت‌ها و تشابهات گویش‌های ترکی مرنند، تبریز، و ساوه با
ترکی معیار آذربایجان و ترکیه
بهروز بیک بابایی / الناز آقاعلیزاده
- ۱۷۵ نقش فرهنگی و اجتماعی شعر در انقلاب مشروطه ایران و دوره
تنظیمات ترکیه با مقایسه اشعار برخی از شعرا مشهور این دو دوره
بهروز بیک بابایی / رقیه غفاری
- ۱۸۹ مضامین مشترک در شاهنامه و حماسه ترکی دده قورقود

- ۲۰۴ بیان شاعرانه و رفتار حاکمانه: تناسب شعر و کردار سلاطین عثمانی
کاووس حسینی
- ۲۲۸ نشانه‌هایی از «دیگری» در نشان تاشی
رکسانا حمیدی
- ۲۴۰ بررسی تطبیقی داستان یوسف و زلیخا در دو اثر فارسی و ترکی
(عبدالرحمان جامی و حمدالله حمدی)
احمد خواجه‌ایم / جواد صدیقی لیقوان / علیرضا رضایی
- ۲۵۷ ارزیابی مجدد برنامه‌ریزی زبان ترکی در ترکیه
نگار داوود / اردکانی / فاطمه ظهراپی
- ۲۷۶ نوشتاری یا غم‌نویسی در شعر محمد فضولی
سکینه رسمی / مریم رستمی یاری‌نژاد
- ۲۹۰ بررسی ویژگی‌های دخیل در تم و قیرات کورداوغلو
عاتکه رسمی
- ۳۱۶ جایگاه زبان‌های ترکی و فارسی در تئوری‌های زبانی و ارتباط
این دو زبان با یکدیگر
مهدی رضایی
- ۳۳۵ چند و چون شورش زنان پارس و ترک بر بهارهای تبعیض‌آمیز جامعه
مردسالار با تکیه بر هنجارشکنی بزرگ‌گروداغ‌وند و هاندان او در میان اقوام آذری و ترک
قدمعلی سرابی / محمدعلی نقدی
- ۳۸۷ جلوه‌های انتقاد اجتماعی در آثار فارسی و ترکی استاد خریار
قدمعلی سرابی / مریم کمالی
- ۴۱۶ تأثیر‌گذاری آثار کهن فارسی در ادب و فرهنگ ترکیه
منظر سلطانی / عاطفه زارعی
- ۴۳۲ رویکردی ریشه‌شناسانه به برخی از لغات ترکی لیلی و مجنون نظامی گنجوی
بهنام صادقیان کلو
- ۴۴۴ تگاهی به برخی از لغات ترکی مخزن الاسرار نظامی گنجوی
بهنام صادقیان کلو
- ۴۵۶ بررسی اندیشه‌های مشترک احمد شاملو و ناظم حکمت
مهدی طباطبایی
- ۴۸۱ ضرب‌المثل‌های مشترک در مثنوی مولوی و ادبیات ترکیه

- ۴۹۸ بررسی تطبیقی شعر ایران و ترکیه در یکصد سال اخیر
 شراره کامرانی / حمیدرضا شکارسری
- ۵۱۴ بررسی علل ورود واژه از زبان ترکی به فارسی و عوامل درون‌زبانی و
 برون‌زبانی مؤثر بر آن
 فاطمه مدرسی / الناز ملکی
- ۵۴۳ تأثیرپذیری سلطان سلیمان (محبی) از شاعران ایران
 فاطمه مدرسی / حیدرضیائی حمزه‌کندی
- ۵۶۵ از حماسه‌ای فرسپ تا نمایشنامه‌ای ترکی
 (اسطوره‌آری و پاک فردوسی و تیاتر ضحاک سامی‌یک عثمانی)
 شهره معرفت
- ۵۸۰ نقد نسخه‌شناسی آثار خانوادۀ عرفانی مولانا بر اساس نسخ موجود
 در موزۀ قونیه (مقالات شمس تبریزی / معارف برهان‌الدین محقق ترمذی)
 بهمن نزهت

ایران و ترکیه دو کشور همسایه‌اند و همسایگی آن دو از دیرباز موجب تعاملات فرهنگی و ادبی بین دو کشور بوده است. پیشینه اثرگذار زبان و ادب فارسی و وجود شاعران نامی چون سعدی و فردوسی و حافظ و، به‌ویژه، مولوی این پیوند را در گذشته‌های تاریخی بی‌مانند کرده است. از سویی، وجود مکتب‌های عرفانی‌ای که خاستگاه آنها در حدود ایران فرهنگی بوده است موجب گسترش فرهنگ و ادب ایرانی، و به‌تبع آن زبان فارسی در ترکیه، شده است، چنانکه در تاریخ عرفانی و ادبی ترکیه ظهور این اندیشه‌ها قابل مشاهده است. این امر موجب پیوند فرهنگی ادب دو کشور ایران و ترکیه شده است. چنانچه به نسخه‌های خطی زبان فارسی در کشور ترکیه، به‌ویژه استانبول، توجه شود، نشانه‌های حضور این اندیشه و ادب فارسی به‌سهولت قابل مشاهده است.

بر کسی پوشیده نیست که مولوی در میان مردم ترکیه چه جایگاهی دارد؛ آرمگاه این عارف شهر هرروزه حضور خیل عظیمی از مشتاقان آن عارف را شاهد است، آرمگاهی که بر در و دیوار آن و سنگ‌نوشته‌های مقابرش حاشیه‌ای فارسی و نیز ابیاتی از ادبیات این زبان نقش بسته است. این علایق و پیوندهای تاریخی به‌مرأی از مشترکات فرهنگی، از سنن اجتماعی گرفته تا مسایل فرهنگ تاریخی چون نوروز، پیوند این دو ملت را استوار کرده است. به‌منظور استمرار این علایق، ارتباطات علمی و دانشگاهی و برگزیدن همایش‌های علمی امری لازم است. به همین دلیل، دانشگاه استانبول در سال ۱۳۹۱ ابتکاری انسان‌دوستانه و نخستین همایش بین‌المللی پیوندهای زبانی و ادبی ایران و ترکیه را با حضور استادان ایرانی، غربی و اتی در استانبول برگزار کرد. در پی مشارکت طرف ایرانی همایش، دانشگاه علامه طباطبائی، در برگزاری آن، مقرر شد که دومین آن در دانشگاه علامه طباطبائی برگزار گردد. با روی کار آمدن مدیریت جدید دانشگاه و اهتمام ستودنی ایشان در ارتباط با مراکز علمی و دانشگاهی خارجی، پیشنهاد برگزاری همایش در ایران با استقبال مدیریت دانشگاه روبرو شد و دانشکده ادبیات فارسی و زبان‌های خارجی مأمور اجرای آن گردید. با تشکیل کمیته علمی، موضوعات همایش تدوین شد و بی‌درنگ به مراکز دانشگاهی و علمی ارسال گردید و خوشبختانه در کوتاه‌زمان با

استقبال روبرو شد و قریب دوست چکیده مقاله به دبیرخانه همایش ارسال شد. از میان مقالات داوری شده، قریب پنجاه مقاله برای ارائه در همایش انتخاب شد و مابقی نیز برای چاپ در مجموعه چکیده مقالات و یا مجموعه نهایی مقالات همایش در نظر گرفته شد.

آنچه پیش روی شماست مجموعه مقالات دومین همایش بین‌المللی پیوندهای زبانی و ادبی ایران و ترکیه است. بی‌شک برگزاری چنین همایشی بدون مساعدت و همراهی مسؤولان ممکن نمی‌شد؛ به همین دلیل، سزاوار است که از ریاست محترم دانشگاه، جناب آقای دکتر حسین سلیمی سپاسگزاری ویژه کنم که همواره پشتیبان و مشوق ما بوده‌اند. و نیز، از معاونت محترم پژوهشی دانشگاه، جناب آقای دکتر احمدوند، که همراهی‌های ستودنی در برگزاری این همایش به کار داشته‌اند، و مدیر روابط بین‌الملل دانشگاه، سرکار خانم دکتر تیشه‌یار، و همکاران محترمشان که اهتمام و پیگیری‌های آنان مساعد نیکی در برگزاری همایش بوده است صمیمانه سپاسگزارم.

از مسؤولان دانشگاه استانبول، به‌ویژه ریاست دانشکده ادبیات و علوم انسانی، و نیز جناب آقای دکتر نوردوغان، به‌سپاس هم از آنان در برگزاری همایش قدردانی می‌کنم. از مسؤولان سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلام، آقای سعید عیانی، وابسته فرهنگی کشورمان در استانبول، و همکاران دانشکده، به‌ویژه گروه زبان و ادبیات فارسی و گروه زبان و ادبیات ترکی استانبولی که سهم فراوانی در برگزاری همایش داشته‌اند تشکر می‌کنم. یادکرد زحمات شایسته تحسین دو تن از دانشجویان دکتری زبان و ادبیات فارسی، آقایان محمدمهدی زمانی و بهنام صادقیان کلو سزاوار است. در نهایت، از همکاری دیگر همکاران این دانشکده سرکار خانم حاتم‌آبادی و آقایان یوسفی و کشتکار، به‌پاس زحماتی که پذیرا شدند، سپاسگزارم.

عباسعلی وفایی

دبیر علمی همایش